

# Företagarombudsmannen

Den Nya Vällfärden, Box 5625, 114 86 Stockholm, www.dnv.se



Ärendenummer: FO 2010-002 Uppvidinge

Datum: 2010-11-24

Utredare: Micha Velasco

## Utredning avseende olagligt stöd i Uppvidinge kommun

*Förevarande fall har Företagarombudsmannen tagit upp i anledning av egen omvärldsbevakning.*

### Beskrivning av fallet

Kommunfullmäktige i Uppvidinge kommun beslutade den 30 mars 2010 att förvärva fastigheten Uppvidinge, Östra Värends Järnväg 2:3 för 3,5 miljoner kronor.<sup>1</sup> Kommunstyrelsen i Uppvidinge kommun hade dessförinnan godkänt ett hyresavtal i anledning av kommande köp.<sup>2</sup> Bakgrunden till köpet var att ägaren av fastigheten var ett företag under rekonstruktion som hade problem med likviditeten. Kommunen avsåg därför att göra ett stödköp av fastigheten vilken efter köpet skulle hyras ut tillbaka till företaget.

Enligt en oberoende värdering som utfördes i oktober 2009 var marknadsvärdet för fastigheten 2,5 miljoner kronor. Kommunens beslutade köpeskilling låg alltså 1 miljon kronor över marknadsvärdet. Även hyran skulle sättas förmånligt till hyrestagarens fördel.

Besluten överklagades den 1 april 2010 med Företagarombudsmannen som ombud.<sup>3</sup> Den 15 april meddelade förvaltningsrätten inhibition i de båda målen. Kommunen förbjöds att verkställa köpet och därmed även hyresavtalet.

---

<sup>1</sup> Beslut i kommunfullmäktige, Uppvidinge kommun av den 30 mars 2010, KF § 23.

<sup>2</sup> Beslut i kommunstyrelsen, Uppvidinge kommun av den 16 mars 2010, KS § 28.

<sup>3</sup> Förvaltningsrätten i Växjö, mål nr 1852-10 samt 1854-10.

## Gällande rätt

Enligt 2 kap 8 § kommunallagen får kommuner och landsting genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller landstinget. Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det. Ett allmänt främjande får inte ges om det samtidigt innebär även ett individuellt inriktat stöd.<sup>4</sup> Av svensk nationell rättspraxis framgår att av stöd är olagligt både enligt kommunallagen 2 kap. 8 § och EU:s statsstödsbestämmelser.<sup>5</sup>

Statligt stöd regleras i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, FEUF.<sup>6</sup> Huvudregeln föreskriver att statligt stöd som snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen är otillåtet om stödet påverkar handeln mellan staterna. Med statligt stöd i artikel 107.1 FEUF menas alla typer av offentliga medel, statliga och kommunala och oavsett vilken typ av finansieringsform som använts. Om ett stöd uppfyller ett antal kriterier kan stödet anses som förenligt med den gemensamma marknaden och därmed vara tillåtet. Exempel på undantag från huvudregeln är stöd till underutvecklade regioner, stöd till områden som drabbats av naturkatastrofer samt vid allvarliga störningar i en medlemsstats ekonomi.

Enligt artikel 108.3 FEUF<sup>7</sup> måste åtgärder som kan innefatta statligt stöd, anmälas till Europeiska kommissionen (kommissionen).

## Företagarombudsmannens bedömning

Företagarombudsmannen anser att kommuner ska följa lagen. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder är inte kommunal kärnverksamhet. Företagarombudsmannen menar att kommuner ska avstå från stöd till enskilda näringsidkare.

---

<sup>4</sup> Kammarrätten i Jönköping, dom den 20 december 2007, mål nr 2494-07, Lessebo kommun.

<sup>5</sup> Kammarrätten i Sundsvall, dom den 9 april 2008, mål nr 1715-06, Åre kommun.

<sup>6</sup> Tidigare artikel 87.1 i EG-fördraget.

<sup>7</sup> Tidigare artikel 88.3 i EG-fördraget.

Om en myndighet inte följer lagar och regler får det till följd att det allmännas förtroende för rättsstaten skadas. En kommun som väljer att ignorera lagar, rättsprocesser och domar har i dag ingen påföljd att räkna med. Det saknas sanktioner mot kommuner som bryter mot lag vilket är anmärkningsvärt i sig.

Det är Företagarombudsmannens ambition att driva rättsprocesser mot kommuner som bryter mot lagen. Ett bättre företagarklimat gynnar alla. Företagarombudsmannen kommer även i fortsättningen att driva frågor där konkurrensen sätts ur spel och dessutom arbeta för att ett sanktionssystem för kommuner införs.

*Företagarombudsmannen, en del av Den Nya Valfärden, verkar för ett bättre företagarklimat i Sverige. Företagarombudsmannens huvudsakliga uppgift är att ge uppmärksamhet och publicitet åt konkreta exempel på brister i företagarklimatet. Företagarombudsmannen har en styrelse bestående av företagare, ekonomer och publicister som på ideell basis leder verksamheten. Företagarombudsmannen genomför utredningar både på eget initiativ och efter anmälan. Anmälare kan vara företagare, politiker, journalister eller andra samhällsmedborgare som har reagerat på fall där företagande försvåras på grund av brister i lagstiftning, föreskrifter eller myndighetsutövning.*